

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш.адн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бес-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Ваш побут на вакаціях

буде затрошений журбою за Ваше мешкання в місті, якщо не забезпечите його від крадіжки із вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руска ч. 20,

У недугах НИРКОВИХ і найліпшим успіхом
І МІХУРА ділає

Білінська алькаліч. ЩАВА

Можна дістати скрізь в аптеках. — — —
2139 2-2

Звичайні і також премійні вкладки ощадності, складані місячно від 5 до 100 зол., на котрі вильовується щорічно премії по 25 до 300 зол.
приймає також попопудні
від год. 5. до год. 6 1/2.

Центральний Кооперативний Банк
у ЛЬВОВІ, РИНОК, ч. 10.
(власна камениця при вул. 3. Мая ч. 15)

ІВОНІЧ ПАНСІОН „Лявко“ — одинокий ви-
хуюючо-лікувальний — загально-
домий пансіон для молоді — відкритий з дня 15. травня ц. р. — Згодо-
шення: Візля „Марисенка“ — Івоніч
або Львів, — Колоната 6/2 поверх.

Вже появилася

по конфіскації необхідна цікава книжка
Льва Ясінчука

„50 літ Рідної Школи“.

Книжка видана на розквітному папері, має 272 сторінки великого формату, 133 ілюстрації. Артистична обгор-
тка артиста П. Ковжуня. Ціна незмінена — 6 зол.
На пересилку додати 50 сот. — „Рідна Школа“,
Львів, Ринок 10. 2193 і 1

Праця над людиною.

Промова голови Т-ва „Просвіта“ М. Галушинського при отворенні Загальних Зборів Т-ва дня 4. червня 1931 р.

Світлі Збори!

Отвараючи нинішні Загальні Збори, мушу ствердити, що від останніх Загальних Зборів ми-
нуло вже два роки, себто дещо довший час, ніж це звичайно водиться в таких випадках. На це склалися осінні події в нашій країні минулого року, які враз з виборами і виборчими пережи-
ваннями станули на перешкоді скликанню Збо-
рів. Щойно нинішній день дає нам змогу мати
відпоручників наших освітніх організацій і чле-
нів на Зібранні, на якому розглянемо наші до-
сягнення, перевіримо теперішні положення, по-
розуміємося із собою щодо дальшого ходу освіт-
ного і виховного діла і вичуємо нашу готовість
та силу поготівля в дальших ділянках на освіт-
но-культурному фронті.

Вже з того, що я вжив деяких слів воєнного мистецтва, стає виразним характер роботи, яку мусимо вести. Це вказує на необхідність акти-
візації думки, руху задуманих плянів і нагро-
мдження енергетичного матеріалу залля даль-
ших ділань. Дехто міг би добачувати якусь роз-
біжність між поставленими тезами в р. 1925 і
нинішнім поглядом на справу освітньої роботи.
Тоді ствердили ми основний наш погляд, що вва-
жаємо освітню роботу *отворною*, але саме в то-
му ствердженні вже містилася діяльна риса, а
ніколи пасивна, що задовольшася утримуван-
ням широких шарів громадянства в консервую-
чій атмосфері, адалеку від великого руху світо-
вих подій і від чарівного, але як часто грізного
шуму ливщ господарського і політичного життя.
Навпаки, у нас найважливіше бажання підходити
до подій активно, старатися займати до них ста-
новини, але єдино з погляду інтересів україн-
ського народу. Цей перехід від становища, яке
має заховати наш національно-індивідуальний
тип, до становища, котре має широкі шари нашо-
го громадянства, які будь-що-будь дуже відстали
від загального культурного походу, впровадити
активний і творчий чинник у світове госпо-
дарство і світову політику, належить до най-
тяжчих проблем. Оскільки потратимо перевести
наш загаль з відсталості в нове пульсуюче життя
не страшити національного типу, остільки ви-
йдемо не тільки переможцями до себе, але з на-
шим людським матеріалом і нашими великими
духовними багатствами створимо напевно нову
літню добу власної історії і історії людства.

Приближеними були би слова і перебільше-
ним погляд, що це завдання лягла на себе „Про-
світа“ як товариство. Над тим завданням мусить
іти світла, розумна й велика праця суцільно-
громадських установ та ізоляційних груп, по-
дприємств до роботи умовами даної доби. Опа-
че не тільки вірно, але й треба сказати і ствер-
дити, що це велике завдання, накреслене в пови-
сних словах, мусить узяти на себе *освіта* — як
ідея формування не тільки світогляду, але й лю-
дини в цілості, і в її нескінченності особистих чи
групових інтересів, які що-дня і що-години пе-
реживаємо.

І тому то так тяжко багатьом з нас влати со-
бі справу з тих завдань, які має сповнити Тowa-
риство „Просвіта“. Тільки навикли все класифі-
кувати і наважати написи над кожний відді-

альности, незорієнтовані говорять або про недо-
стачу діяльности „Просвіти“, або про неї як про
пережиток. Може часом і приймають до відома,
що людину оформлює цілість життя, середови-
ще, варстат праці, преса, книжка, родина, цер-
ква, школа, і питають тоді: а що ж має в такому
випадку робити „Просвіта“? Інші знають, що
„Просвіта“ видавала колись книжечки та кален-
дарі, розсилаючи їх тисячами по-місяця в край,
у найдальші закутки. А коли тепер цього не ро-
бить, то напевно зійшла на малішці у своїй ді-
яльності, або перекилася і як така повинна ві-
дійти до архіву. Ще інші може в деяким заці-
кавленням поглянуть на статистичну таблицю,
будуть вчитуватися в цифри, але не схотять
увійти у їх значіння і заінтересуватися змістом,
що є поза ними. А може навіть і поставлять пи-
тання, що зкінці буде робити „Просвіта“, коли
вже в кожній громаді стане читальня? А ми до
цього вже доходимо.

А тимчасом організована праця над освітою
дорослих кинула вже давно всякі рямці і кліт-
ки з написами, а рахується з одним — з *люди-
ною*, з її потребами, а ще важніше: з її участю і
впливом, посереднім чи безпосереднім, на хід
подій, від яких ніяким робом не можемо себе ізо-
лювати, хочемо, чи не хочемо, чи нам це любо,
чи може протівно.

На цьому тлі але заваята боротьба за люди-
ну і її душу. Найкраще це зрозумів воюючий ко-

несвідомим шарам як їх опікуни й оборонці, під-
суюють їм такі мотиви діланья, які мусили за-
ставити Головного Виділа до стосування найго-
стріших засобів, що ними він розпоряджався, тоб-
то розв'язування читальень, а навіть розв'язання
одної філії. Притягається невідомий до політич-
ної боротьби, доказом чого політичні енуціяції
двох читальень одного повіту, енуціяції писані
одинично, що надужила довіра членів читальні.
Того роду робота мусить стрінутися з найрішучі-
шою постановою Головного Виділу, який в ім'я
чистоти освітньої роботи мусить, хоч а тяжким
серцем, стосувати засоби, що поставлять край та-
кій роботі.

Всез такі знаємо одно, що самими засобами
того роду багато не адяться. Тут мусить іти ро-
бота, яка на місце голошеної неправди, ненани-
сти, на місце ворожих гасел цілому нашому на-
ціональному життю, буде давати зміст, що нам не
тільки потрібний під цю пору, але й наказаний
життєвим розвитком і життєвою потребою у ці-
лій зріст.

І Головний Виділ уже роками пералбачував
цю потребу. Він впровадив у свою роботу такі
характеристичні риси: одна риса — слідувати
за науковою організацією освітнього питання,
за ходом роботи в ньому в усіх родах освітньої
праці, провірювати власні умовини і після такої
провірки прикладати чужий досвід до власного
життя; друга риса — постачати якнайбільше
провідних і підручних засобів для всіх тих, що
хочуть присвятити себе освітній роботі; третя
риса — не забувати, коли навіть доводиться ба-
чити висліди праці в деяких групах і поколіннях,
що наростають нові, молоді покоління, до
котрих треба буде звертатися з елементами
праці. Забуваючи це, наражуємо найкращі до-
сягнення й успіхи на те, що після доби розквіту
може прийти, а навіть мусить прийти доба упад-
ку: в наших особливих умовах буде ще дов-

ДЛЯ ПАНЬ!

Нововідкритий,
першорядний
магазин
конфекції

Г. БЛЯУЕР
Львів,
Ягайлонська ч. 9
біля Мусяловича

поруває по дуже приступних цінах
Плащі, Костюми,
Комплети з сирого шовку
в різних колірах — і т. п. 2184 і—2

мунізм. У своїх державних творах він опанував
цей терен неподільно і в них нема іншої освіти
дорослих, як тільки казбонно-офіційна. Всяка
інша, головню громадської ініціативи — це контр-
революція. За приміром воюючого комунізму
стараяться вступати на цей шлях і деякі дема-
кратичні держави. Не йдуть вони так ексклю-
зивно, всеж таки розвивають над роботою в тій
ділянці таку контролю, яка досі була невідома
під цим оглядом. А тоді багато нелюбих вілхи-
лень громадської ініціативи вважається рево-
люційним актом. Іде боротьба і в самій приват-
ній громадській ініціативі. Знаючи, якою вели-
кою є сила організованої праці, всі ті, кому вона
нелюба, йдуть на руйнування організованого
життя, без огляду на те, чи потраплять постави-
ти на те місце щось свіже і нове. Підсуюють
усякі мотиви, щоб ведену працю зробити пред-
метом ненависті й погорди. Особливо ярко пред-
ставляється ця картина в наших умовах. На-
клепами, перекручуванням фактів з одного боку,
байками про панську, ундієську чи польську
освіту з другого, про неволонери селянсько-робіт-
ничих мас якоюсь верхівкою, а далі за тим невід-
повідальною агітацією в освітніх клітинах дово-
дають до вічного неспокою, безпримірної підзор-
ливості і стихійної ненависті. Накидаючи себе

ший час відігравати важну роль ще одна риса, а
нею є боротьба з неписьмннстю.

Найкращі пляни і почини кермуемого орга-
ну остануть пустоцвітом, коли відповідальна ча-
стина громадянства не буде відчувати твердого
обов'язку бути практичними і діяльними носіями
тих плянів і починів. Тільки таким робом ство-
риться догідна і притока атмосфера, а за нею
матеріальна підстава, котра ще довгі часи муси-
тиме опиратися не тільки на впливах із запотре-
бування освітніх засобів, але на неперемній і хит-
кій жертвенності. Як ця сторінка відомому на
ведену працю негитає, доказів на те не треба
далеко шукати. Вистане загинути до протоколів
усіх попередніх Зборів, до видаваних остере-
жень, зазначів, прохань і погроз. Навпаки, невід-
повідальність частини громадянства доводила
часто до біжества живого і здорового плоду в
лоні матері. А велика байдузність до освітніх пи-
тань, недостача якогонебудь захоплення, відсут-
ність творчої любови далали сильний ромах во-
нїзм геростратомним течіям нищення і руйну-
вання, та ще й убирання себе в піря турботи
журі і неспокою за всенародне добро.

І таким є нині той терен, на якому прихо-
диться нам працювати. Прикру і нестерпну
атмосферу я представляю ще дуже спокійно і

здержавно. Торкнувся ще одного. А не той радості і шкідлив, яка виявляється часто на лихих осіб, чи груп, коли вони бачать затишну боротьбу інших і дивляться, хто витримає, а хто скверниться. Ім здається, що таким робом захистять напевно свою хату з краю. Ще є й такі групи, котрі тільки чекають моменту, коли буде можна завдати удар шалду, у відповідній порі. Ці моменти ще тяжчим роблять положення Товариства і робітників у ньому.

А ми можемо сміливо й отверто сказати, що колиб такої атмосфери не було, Збори виталили нашу роботу з найтяжчим захопленням. Відгомін цього захоплення доходив би в кожну хату, до всіх українських душ, відривав би їх болей на одну хвилину від звичайної їх роботи, а переносив би у молитовний настрій, який визнає нас усіх в одну напругу громаду, серця якої, настроєні на один тон, виконували би в один такт ритмічні рухи в ім'я добра українського народу.

І тому найвищий час з повною розвагою і цілою відповідальністю поглянути на положення.

І ми стіймо за життєвим рухом. Ідм за поступом і духом часу, зриваймо з нашої власної і внутрішньої прикмет усе те, що стоїть на перешкоді до нових прикмет себе до нового ладу і світогляду! Але вічні цінності, якими є спільність національного почуття, віра і мова, спільні історичні переживання, ті цінності, які є основами нашої ідеї, нехай остануть дорогими спадщиною і змаганням, нехай остануть дорогими спадщиною і змаганням, якими були продовж історичної нашої мандрівки. У шляхотному і високому підданні та переживанні тих цінностей, у любові, яка випливає з них і має влади всіх без різниці в одну народну громаду, лежить розв'язка того складного духового процесу, який такою силою заволодіє нинішнім світом, який творить основу питання про освіту і виховання дорослих, а якогось дальшого хід у що сильно віримо, мусить скінчитися не перемогою клас, груп чи станів, а тільки перемогою вірних, але й відповідальних народів.

Від Редації. Точніше повідомлення з Загальних Зборів „Просвіти“ подамо через відсутність місця у черговому числі „Діла“.

Як скрізь на Волині...

(Допис з Кременця.)

Мирно і гладко проходило церковне життя на Тунинах (дільниця м. Кременця). Панувала серед парохіян взаємна згода, а між ними і панотцем — ширість та любов. Церква була тим місцем, де спираються в тяжких щоденних трудах туничани находити собі відраду, підкріплення й розвагу.

Так було, але тепер нема. В травні минулого року вмер настоятель українців о. Подлявський, і варшавська православна митрополія призначила на його місце о. Боринкевича, зробивши його одночасно і членом дух. консисторії. Ходили погослови, що о. Боринкевич — це один з чоловіків РНО-вських протосеїв, що держать на собі московське православ'я на Волині, а на ділі розбивають парохіян на ворожі табори й у такий спосіб нищать церкву; що і до дух. консисторії його призначено для боротьби з українською церквою по цілій Волині. Туничани не надавали значіння цим погословам, бо не переконалися ще на своїй шкурі про працю московських діячів, а знали лише про неї в оповідань і пресі; хотіли вірити, що о. Боринкевич хоч і не замінить собою цілковито світлої особи покійного о. Подлявського, то принаймні буде старатися стати його гідним наслідником.

Тимчасом не так воно склалося, як бажалося. І за кілька місяців о. Боринкевича виставили з консисторії: чи він не так ревно борючись проти українців, чи вже занадто був ревним, чи — може — просто виявив свою нездатність до спокійної адміністративної праці, це для ширшого загалу невідомо. Що-правда, самих туничан він старався переконати, що його видатили з консисторії, бо він хотів завести в ній порядок та правду. В кожному разі туничани йому широко співчували, і, коли пізніше духовна влада хотіла його перенести з Туник, то на його просьбу тимало їх виступило в оборону його, хоч інші радили не змішуватися до цієї справи і казали: „Не наше діло попа судити, — на це є архиєрей“.

Скоро туничани переконалися, яке „золото“ в них залишилося. Перш за все завдяки його заходам, тунична церква втратила гарного діакона о. Ковалевського, який був хорисним парохієм, але не вмів догодити о. протосеєві. Бідність парохіян відійшла до опоминів; тепер туничани поділені о. Боринкевичем на два вершини гуртки — на менший, що для нього є „білою церквою“ і на більший, який нібито ніщо... Саме богослуження, з утратою о. Діакона Ковалевського, зоробилося не тим: провадиться спільно, недбало, з пропусками. В проповідях парохіян чують слова, які ображають їх релігійне почуття. „Батюшка — говорять напр. о. Боринкевич — в нових ризах подобен Господу, блистаючому во світло“... А слухачі з простоти свого серця думають, що богородицею роблять чоловіка не „нові ризи“, а святість і праведне життя. Нарешті, почалися сварки та непорозуміння між парохіянами і настоятелем: о. Боринкевич загубив деякі грошові документи, коли парохіян вилонювали йому на підставі документу, то він схопив його, а до присутніх звернувся з грізним наказом: „даскадись, бунтовщики!“...

Проти обструкції, гемороїд, забурень у шлунку і кишках, застоїв в утробі та сечовій, болях хребта порухають пилки природну гірку воду „Franciszka Józefa“ кілька разів денно. Жадати в апт. і дрогеріях.

Про такі вчинки о. Боринкевича парохіяни подали до відома митрополита Дениса, просячи не підтримувати авторитету духовенства і релігійного настанови віруючих та звільнити їх від навантаження. Численна їх делегація два дні добивалася особистого побачення з митрополитом, але не була прийнята. Ходять погослови, але не була прийнята. Ходять погослови, але не була прийнята.

ваного настоятеля. Численна їх делегація два дні добивалася особистого побачення з митрополитом, але не була прийнята. Ходять погослови, але не була прийнята.

Українська наука на вигнанні.

З нагоди девятиліття Української Господарської Академії в ЧСР.

II.

Марево ліквідації. — Майно Академії. — Стипендіанти, видання, книгозбірня і дипломи.

У середині 1928 р. період нормального функціонування школи скінчився: розпорядком Міністерства Хліборобства 3. липня 1928 р. припинено оголошення і розпочатий уже запис нових слухачів і приписано Академії приступити до ліквідації. Якщо обставини не зміняться, то Академія доживає останній семестр.

Зі справознавства про діяльність Академії проректора проф. Л. Бича наведемо деякі цікаві дані. Академія утримується субвенцією від чехословацького уряду. Майно Академії оцінюють на 1.800.000 чеськ. кор. З цього майна найкотованішою є книгозбірня Академії. За 9 літ було в Академії 114 викладачів, із цього 20 чехів. Тепер Академія має 78 членів лекторського персоналу і асистентів, але з цього активних є лише 65, інші на безтермінових відпустках.

Із 700 публікацій Академії 77 проц. видано в українській мові, а 23 проц. в чужих мовах (чеській, німецькій, французькій, англійській, італійській, єспанській та сербській).

Професура Академії брала участь у численних українських і міжнародних з'їздах. Для підготовки молодого наукового dorostu при Академії існує інститут професорських стипендіантів. Із 62-ох 41 успішно закінчили свій підготовчий стаж.

При Академії широко розвинулася видавнича діяльність, яка на початках була спрямована майже цілком в напрямі забезпечення слухачів підручниками в українській мові. Нині центр ваги перенесений на видання наукових праць професури. До цього часу видано 207 публікацій розміром 2110 аркушів. Звертає на себе увагу науковий орган Академії „Записки УГА“.

якого вже вийшло 2 томи і в цих днях виходить 3-й том.

Друковані видання Академії розсилаються по високих школах та наукових закладах майже цілого світу в обмін.

При Академії є чимало навчально-допомогових установ: кабінетів, лабораторій, ферм, семінарів і т. д., разом числом 73.

Книгозбірня Академії нараховує 29.000 томів, 90 проц. всіх книжок належать до тих фахів, які викладаються в Академії. Книжки в українській мові складають 22 проц. Книгозбірня Академії є одною з найбагатших бібліотек, щодо студіювання господарських проблем України. Релятивна скількість книжок в українській мові постійно зростає супроти російських.

За шість перших років до Академії вишалося 786 слухачів, з них 98 проц. української національності, а 2 проц. інших (білоруси, жиди, чехи та ін.).

Вже закінчило Академію з титулом інженера 444 особи. З того числа: 103 агрономи, 78 лісівників, 46 хеміко-технологів, 98 гідротехніків, 129 економістів, кооператорів та статистиків.

Протягом ближчого року має закінчити Академію 120—140 осіб. Інженіри, що скінчили Академію, розмістилися на працю по 16 країнах Європи, Америки та Азії. 195 інженерів працює в різних місцях Польщі, з них значна кількість на українських землях по своєму фаху, решта в фахах зближених, переважно вивчених в Академії.

С. Ко-ський.
(Продовження буде.)

З під усякої дискусії.

Справа реактивування української гімназії в Тернополі усувається з під усякої дискусії. Так сказав куратор Свідерський.

Зближається кінець шкільного року, іспити і записи, а з ними всякі приготування до нового шкільного року. Самозрозуміло, що коли як коли, то саме у червні школа інтересує не тільки учителів і учнів, але й їх батьків та ширші круги нашого громадянства. Серед нього стала пекучою справа реактивування трьох розв'язаних гімназій, що були одною з численних жертв відомої у нас пачифікації. Приватні гімназії Рідної Школи в Дрогобичі і Рогатині не існують, але всеж таки значна частина молоді розв'язаних гімназій, а може і більшість, користає там з науки на приватних курсах малих семінарій, що їх відчинили там дотичні ординаріати. Інакше з Тернополем. З 470 учнів усього найбільше 50 кінчить цього року науку (і це переважно учні трьох найнижчих класів), решта, себто понад чотири сотні, головні вищі класи, остають цілий рік без науки. Міністерство віроісповідань і освіти зарядило, що тільки учні трьох найнижчих класів можуть бути прийняті в одній з польських гімназій в Тернополі, а з вищих класів тільки в

польських гімназіях поза Тернополем, при чому про кожне прийняття рішає сама кураторія. Як сказано, по довгих заходах, кураторія прийняла щось около 20 щасливіших і багатших хлопців з вищих класів до різних польських гімназій. Хлопці заплатили цілорічну таксу за науку, але дирекції дотичних гімназій невдоволи майже всіх їх викинули зі школи, покликуючися на якесь зарядження кураторії. І ті всі, очевидно, також страждали рік.

Тернопільські поляки, знані на цілий край з найбільшого, прямо звірячого шовінізму і безглядної нетерпимості супроти українців, ликували і ликують, що в Тернополі вже взагалі ніколи не буде української державної гімназії, як та кож у цілому тернопільському воєвідстві, в якому протиукраїнський дух і режим є найяскравіший з цілої Польщі. Проти українців ходить безнастанно місцевий польський тиждень (давніше вишепольський, нині санаційний) „Глос Польскі“, редагований жидом-вихрестом Пичелесом-Овчинським, недавнім вишепольським сенатором,

ВІДГУКИ ДНЯ.

Два ризиканти.

Світ є несправедливий. Дав не раз одному цілий вінець, а другому й маленького лаврового листка жалув. Ясна річ, що маю тут на думці двох людей рівномірно заслужених, а не генія і осли, чи героя і труса. В таких випадках ніхто не думає парівати на кривду, хоч і тут парав буває так, що осли подивляють, а труса декорують.

Не це маю на думці. Я власне хочу взяти під увагу перший випадок, де рівні заслуги, а нерівна слава.

Останні дні принесли нам два визначні, а паркомомні рекорди: професор Пікард підлітків на 16 кілометрів у гору, а б. президент Франції, старушок Думерг... оженився.

Обидві події занотувала світова преса, але — на жаль — неоднаковими черенками. Ризикований крок Пікарда великими як палець, а ще більше ризикований крок Думерга малими як мак. Зрозуміло, що й читаюча публіка признала тільки Пікарда героєм, людиною зі сталевими нервами і поклала на його чоло великий лавровий вінок. Для Думерга не остало й листочка, так ніби його чин зовсім щось буденного, незамітного, мало вартісного для людства.

Почуваюся до обов'язку бодай по змозі своїх сил направити несправедливість. Коли Пікарда вибрали в вінок слави, то Думергові щонайменше те саме належить, коли не більше.

Пікард...

Видумав собі одного дня спеціальний балон, другого дня збудував, а третього полетів у

стратосферу. Побув там кілька годин, а потім потягнув за шнурок і випустив трохи газу. Взявши з собою баньку кисня. Пікард дихав ним доти, доки не втратив притомності і не осів на якийсь горі. Там його наблизили і відратували. Крапка.

Думерг...

Шістьдесятікілька років пережив у замкненому парубочстві, користуючи з усіх добродієв цього стану включно до таємних дверей у Елізаветській Палаті. Коли хтось хотів його вивести з цього блаженства — Думерг усміхався, потягував і... далі парубочував. Аж одного дня „вант“ і став на шлюбний рушник. Без приладів, без шолома, без баньки з киснем. Голіруч, простоюлою, рішеним на все. Поїздка Пікарда в стратосферу тривала ледь кілька годин, поїздка Думерга в подружню атмосферу триватиме довгі літа, бо француз нарід довговічний, а Думерг, як кажуть, добре тримається.

Питання, що є більше безпечно: стратосфера, чи подружня атмосфера, це — думаю — давно науково вирішене. В одній і в другій забирає чоловікові віддих, викидає з пам'яті, тільки в другій мука непомірно довша і ніхто не біжить рятувати.

Пікард зараз на другий день сказав, що повторить свій очайдушний крок. Сумніваюся, чи сказав це на другий день геройський Думерг, хоч його подвиг був на око далеко менше ефективний.

Світ летить на ефекти. Тому так несправедливо розділив славу між двох найбільших ризикантів нашого часу.

Галактіон Чіпка.

честь Митрополита Шептицького на мішаний хор у супроводі симфонічної оркестри. Виконавці: Товариство Львівський Боян, Товариство Сурма, Хор Духовної Семінарії і Т-во Бандурист. Карти вступу у „Народний Торговлі“, а в сам день концерту при касі театру від 11-ої год. зранку. Українське громадянство повинно масово взяти участь у цьому святі, маніфестуючи свою найглибшу пошану для особи Ювілята та зрозуміння його заслуг для української нації.

— Загальні Збори „Кооперативи Український Театр“ у Львові відбудуться в понеділок дня 8. ч. м. в 6-й год. веч. у салі „Української Бесіди“.

— Зїзд українських пластунів емігрантів. Дня 7. червня 1931 р. відбудеться в Празі установчий зїзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів. Цей Союз, що об'єднує всіх українських пластунів поза межами батьківщини повстав ще 2-го листопада 1930, коли то в Празі відбувся підготовчий загальний зїзд, на якому доручено тимчасовій команді превести затвердження владою статута і скликати установчий зїзд. Зїзд відбудеться в помешканні „Студентски Домов“, Прага — II, Альбертова, початок в год. 10-й. В справах С. У. П. Е. та зїзду звертатися на адресу: Д. Козіцький, Прага II, Альбертова, „Студ. Домов“. (Адресу писати латинкою).

— Дивний розпорядок. Сокильські гнізда повідомляють нас, що староство в Перемишлянах вислало до громадських урядів обіжники, аби наші Т-ва „Соколи“ і „Луги“ взяли участь в сокильських чи лугових одностроях у повітовому святі в Перемишлянах дня 7. червня 1931. Дивним видається це зарядження в часі, коли саме тепер відсиджують кару кількандневного арешту члени тих товариств за те тільки, що стояли в одностроях у Великої Святи при плащенні. Видно, що у цьому випадку не обов'язує розпорядок міністра внутр. справ з дня 26. II. 1917 р. (Dz. p. p. Nr. 76.)

— 3 львівської хроніки. При вул. Кентшинського 35. 18-літній Євген Олексів хотів отруїти тому, що дівчина покинула його. Нещасного самовбивника відвезено до лікарні і є надія, що він буде жити, любити ще не одну дівчину і сміятися з тієї, яка його покинула. — На Погуляні якийсь кавалер збещестив Настю Паранчук, зрабував у неї 42 зол. і втік. — До помешканні Льолі Вольф на Замарстиніві закралася злодія, забрали гондербру вартості 900 золотих і пропали. — До Регіни Левенталь також заглянули злодії і вкрали два футра, вартості 2000 золотих. — У поїзді арештовано Венямина Канчольца за те, що він крав валізки пасажирів.

— Тисячу кг. коропів викинула хуртовина. 4. червня навістида громади Библо, Дитятин, Хохонів (Рогатинщина) велика хуртовина з дощем. Знищила 230 гект. засівів. Ріка Бибелка виступила з берегів і перервала греблі. З двох рибних ставів, що є власністю архієпископства в Конюльничках, вода забрала около 1000 кг. нарібку коропів. Шкоди є на 18.000 зол.

— Залізнична катастрофа. Дня 5. червня вночі зискочив зі шин товаровий поїзд Варшава-Бересте біля стації Тересполь. Три залізничники тяжко ранені, 10 вагонів розбитих.

— Великий комуністичний процес у Перемишлі. Перед судом присяглих у Перемишлі починається процес проти 18 комуністів, а саме проти Юліана Кошча, Пантелеймона Дяха, Льва Жмін-

ГОЛОВНЕ МІСЦЕ продажі для УКРАЇНЦІВ

Фотографічних апаратів найновішої конструкції. Найсвіжіші матеріали. — — — Новітні приладдя. Найдешевше тільки в

„ФОТО-РАДІО-ПАЛАС“

Львів, пл. МАРІЙСЬКА 8.
(каменниця Шпрехера). Тел. 86—08
Корелле 3x4 Оптика 1: 4'5 зол. 90.

Поспішна фотографічна робітня.
Багатий вибір рад'о-приладдя.
2080

ка, Миколи Левандовського та інших (решта молоді жиди), яким закидають державну зраду. Підсудних боронять д-р Ляндав зі Львова та трьох адвокатів жидів з Перемишля.

— Переїханий мотоциклом. У Львові на розі вул. Городецької та Білінських підкомісар прикордонної сторожі зі Стрия Гет переїхав 8-літнього учня 2-ої нар. класи Муравського. Хлопця перевезли у шпиталь у дуже грізнім стані.

— Знов мотоциклева катастрофа у Львові. За стрийською рогачкою перевернувся мотоцикль, яким їхав студент Тадей Томашевський. Томашевський упав на каміння і розбив собі голову так, що лікарі не мають надії вдержати його при житті.

— Автобус у рові. Коло Каліша автобус перевернувся в рів, при чому 5 пасажирів поранилося дуже тяжко.

— Шлюб сестри рабіна-чудотворця. Відомий рабін-чудотворець Роках із Белза віддав заміж свою сестру Етку за сина рабіна з Ковля. Весілля почалося в суботу, а тривало майже тиждень. Шлюб відбувся після стародавнього жидівського звичаю, з величавими церемоніями, при участі 5000 гостей, між ними були гості аж з Букарешту, Мукачеве, а Відня і Черновець.

— Урятував потопачу, а сам утопився. Ученик 6-ої кл. варшавської гімназії Людвик Гуторович, купаючись у Вислі, побачив, що учениця Недзялковська попала на заборонене для купелі місце і почала потопати та благати рятунку. Гуторович поплив рятувати ученицю і справді витягнув її з глибини і передав товаришеві, що надплив пізніше, але сам так утопився і зденерувався, що пішов на дно. В понеділок його похоронили. Недзялковська була на похоронах того учня, що її урятував, а сам утопився.

— Українське Т-во Допомоги Емігрантам з В. України у Львові поручає дуже солідного, здібного й симпатичного юнака, абітурієнта гімназії, придніпрянина, сироту як інструктора до дітей на літні вакації. Зголошення приймаються: вул. Руська 3, III. п. Т-во Допомоги емігрантам від 6—8 вечором.

— Нині, в суботу, 6. червня Російський балайковий концерт. У салі „Кольосею“ відбудеться в год. 8.30 веч. артистичний концерт рос. балайкової трупи під проводом арт. Евг. Дубровіна. На програму складаються сумовиті пісеньки рос. еміграції. Крім тих пісень багато романсів, пісні тайги Далекого Сходу, Кавказу і ціла низка класичних творів міжнародної музики. Трупа Дубровіна відома в усіх майже Європі, виступить сьогодні із своїми найкращими точками. Білети на концерт у невеличкій кількості можна набувати в ціні від 80 сот. до

4 зол. а касі кіна „Коперник“, а від год. 6. веч. у касі „Кольосею“.

Еластична та вигідна ситківкова обув це правдина насолода для кожного, хто віддається цьому спортові. Безліч листів признання є доказом, що

Del-Ma

ситківкова обув є найпопулярнішою маркою цього рода. Дня оголошення на стор. 3.

3 театру.

Великий Театр „МАЗЕПА“ — опера в 3 актах П. Чайковського.

Трагедія Мазепи діждалася поруч численних літературних також кількох музичних опрацювань, в тому числі й опери П. Чайковського, скомпонованої до слів М. Чайковського на основі відомої поеми Пушкіна, знаної ширше нашому громадянству з перекладу Гребінки. Не диво, що постать Мазепи в цій опері не тільки бліда, але й історично викривлена, зате Кочубей виходить справжнім героєм і симпатії публіки очевидно по його боці.

Музика „Мазепи“ нагадує в неодному місці інші опери тогож композита, зокремаж „Онегіна“ і „Пікову даму“, в яких — поруч йогож численних симфоній, музики камеральної і фортепіанової, а також кількох популярних балетів — заблестів увесь великий музичний талант Чайковського. Особливо сцени, що малюють понурій настрій, найшли у Чайковському знаменитого ілюстратора, тому не диво, що музично ті сцени роблять велике враження. Дуже гарні теж поодинокі арії, а прекрасно гармонізовані хори, жіночі й мужеські, в яких аж переливаються українські народні мотиви, просто хапають за серце. Про велику мистецьку інвенцію Чайковського, як творця цієї опери, свідчать найкраще отсі місця: аріосо Андрія, арії Мазепи в I і IV. відслоні, останнє прощання Кочубея з Іскрою і колісанка Марії (у Лепкого: Мотрі) в останній сцені, дальше хор дівчат у I. відслоні, міш. хор і українські танці, скарга жінки Кочубея і сумний жіночий хор у III. відслоні. Загально треба сказати, що „Мазепа“ Чайковського є з музичного погляду високовартісною оперою, якої вартість ще піднісєть добра інструментація. А вже просто потрясаюча є пригравка до III. акту, яка музичними засобами ілюструє велику битву під Полтавою; в цій пригравці творчість Чайковського заяснила у повному блиску і справді полонила видців.

Виставлено „Мазепу“ у львівському театрі доволі дбайливо (реж. дир. Залеський), однак деяких важних моментів не підкреслено зовсім, ні не відмічено, а деякі підкреслено фальшиво. Коли з народними строями дівчат, хлопців, козаків, служби Кочубея і т. д. можна було в загальному погодитися, то і полк. Кочубей, і його жінка, і їх донька Марія (остання в I. відслоні) були убрані рішуче за скромно. Сам Мазепа був знову надто вже старим, сивим ділусем, коли мігтим в часі тої акції він шойно переступив 60-тий рік життя, а виглядав ще молодше. Таксамо разили у такого магната, яким був Кочубей, примітивний стіл і нужденна скатерть на ньому — і то на прийнятті в честь гетьмана! Не розуміємо також, чому жінка Кочубея являється в пізніших сценах як жебракча. Абсурдом з історичного погляду є поява вже в I. відслоні відділу шведів, що на відгук стрілу гетьмана виростають наче зпід землі для його оборони, як не меншим абсурдом є й ворожа постава товпи в цій-же відслоні супроти Мазепи, якого та товпа в тому часі ще боготворила. Зрештою, як сказано на початку, опера ця утворена на основі лібретта російського поета, який на цілу постать Мазепи і полтавську трагедію дивився крізь рос. патріотичні окуляри. Львівська режисюра могла в цьому відношенні змінити, очевидно, небагато.

Щож до декораційного тла, яке дав арт. Яроцький, то воно відповідало як слід тогочасним умовам. Село в I. відслоні, нутро дому Кочубея, нутро гетьманської палати були зображені вірно.

З виконавців на перше місце вибиєся Ужейко в ролі Кочубея, який створив і вокально і сценічно справжню креацію. Він стягував на себе можна сказати, всю увагу публіки, яка уважала тільки його (себто Кочубея), а не Мазепу, героєм музичної драми. В ролі Мазепи виступив Ворх, що міг вдоволити тільки частинно. Дуже добра була і гарно виглядала п. Валецька в ролі Марії, поправно співала і Вісневський (Андрій). В інших партіях виступали теж з успіхом: п-і Гофманова (жінка Кочубея), Романовський (Орлик, якого лібретто робить якимсь посіпакою великого гетьмана!) і Ловчинський (Іскра).

Великий успіх мали українські танці (хоро від і хопак), в яких солісти п. З. Грабовська, пп. Лазовський, Зволінський і Малайський збирали ясні оплески. Хори, що їх приготував п. Польцінетті, співали зовсім справно. Диригував п. Зуна який поготовив дбайливо цілість з музичного боку.

І Німчук.

У приватній учительській жіночій семінарії СС. Василюк в Яворові вступні іспити на I, II, III і IV курс будуть відбудуватися в дні 30 червня, 1 і 2 липня. До іспиту треба представити: 1) прохання родичів або опікунів, 2) власноручно написаний життєпис, 3) метрику хрещення, 4) посвідчення шкільне і лікарське свідоцтво. — Упрваа. 2192 1-3

Товариський зїзд річників 1885 до 1888 та зльвівського гуртка бережанців. Просимо товаришів, котрі скінчили VIII класу гімназії в Бережанах, прибути на зїзд до Бережан на день 1 липня 1931 року. Збори будуть ввечері, а тим, що закінчили зїзд відбудеться для 2 липня ввечері в 4 години пополудні. Мило було б нам, коли б в цьому зїзді взяли участь також були учні не гімназій старших річників. Просимо подати адреси старших річників до рук товаришів Леона Гелі, президента гуртка (Львів, Зибікевича 31), а молодших до рук тов. полка-дра Бардоского, Сапги 16. З товаришів привітом. — Підписані ініціатори зїзду.

25-літній зїзд товаришів-матуристів колишньої гімназії в 1906 року відбудеться для 4-ого зипня в Коломиї. Зголошення слати на руки Д. Николишина, Діахонських 18. 2181 1-3

У діаочій учительській семінарії „Рідної Школи“ у Львові, вул. Монацького 12 відбудуться вступні іспити на курс II, III і IV, дня 23 червня, а на курс I, дня 27-30 червня. — Зголошуватися устно або письменно до Дирекції семінарії до дня 15 червня, можна в пізніше. — Дирекція. 2176 3-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятих літ в найліпшій стороні знала фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1538

● 1-зол. в двох стравах смачні й здорові обіди: Кампіана 5, двері 2. 2163 3-3

● НАУКА, переписування і помножування писем на машинах. — ЮЛІАН ЛОМАГА — Львів — Валова 11. 2162 2-10

ВОРОХТА — Пансіон „Черемшина“ поручає соняшні кімнати враз з цілим утриманням. — Ціни помірковані. 2065 5-5

ДОРА, кліматичне літниське, ПАНСІОН „ОЛЕНА“ відкритий. Прегарно, догідно положений, близько станції, Прута і ліса Соняшні кімнати, веранди, сая, город, радіо, добірний харч. Веде власничка сама, ціни знижені. 2105 3-3

КОСІВ и КОЛОМИ. Пансіон п. Елґей Лушавської поручає соняшні покої в першорядним удержанням. Ціни знижені. 2076 5-10

ПАНСІОН „ТЕРЕНЯ“ в Дорі, близько Ярмча. — Кімнати з верандами. Чудове положення. Пляжа над Прутом. Ціни пляжні. 2165 2-2

ДОРА візла 3 кімнати, кухня, 2 веранди, господарські будинки, около морґа города, кернина — 1400 доларів.

ВОРОХТА — 600 сажнів парцелі, чудесне положення. Ціна 750 ам. дол. Продасть Ігнат, Львів, вул. Куркова 24. 2171 3-3

ВАЛІВКИ, течя, портфелі, поручає найкраще найдешевше робітня Барера, пасаж Гансман. 2190 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р М. Вахнянин ординує як щорічно в КАРЛЬСБАДІ, Mühlbrunnstrasse 9. Дім „Wied“. 3-6

ОПЕРАТОР Д-р Д. САССОВЕР ординує в недугах хірургічних. Лікування жылків ЛЬВІВ, КОЛЛОНТАЯ 7. Тел. 38-51. 1953 14-30

Спеціаліст венеричних, шкірних недуг і косметика Др. І. Мунд ор. від 8-9 і 2-5, в медіа: від 9-1. Львів, Ясника 1, ріг Піаудського (Панської). Телер. 48-01. — 1032 Лічення жылків. 67-2

НА ЛІТНЬКО-СОВІ окремі кімнати при родині. Зголошення Парохіальний Уряд Старий Косів, пошта Косів того Коломиї. 2191 1-4

ВЛОВА, літ 45, що розуміється на господарстві, о біям е посаду на провінції Добри свідоцтва. — Марія Ярославич в п. Білої, Львів, Здрова ч. 6. 2196

БРЕЗІВНИЖНИА, КОЛО КОЛОМИ. Гарна гірська околиця, а дагі дним підсонням шпилькові ліси, купелі, водопад, дашеві мешкання і харчі. Інформації дає кооператива „Май“ в місті 2187 1-2

Ширіть наш часопис!

Вистерігатися численних фальсифікатів!

уважайте на ориґінальну печатку

назву фірми і знак орла.

ОКРАСОЮ ПОЛЬСЬКОГО ПАНЬОШИНОГО ПРОМИСЛУ є елегантна, величава, практична, а прецизійно виконана **Паньчоха „Bemberg“**

Чим гладша пряжа — тим менше брукветься паньчоха. Пряжа „Bemberg“ має незвичайно гладку поверхню. З того огляду на зроблений з неї паньчосі, нелегко осідає порошок і бруд. Паньчохи легко можна чистити.

Обширні, фронтові Торговельні Льокалі

в містах: Львів, Перемишль, Станіславів, Дрогобич і Стрий

пошукувані.

Оферти під: „WPW. 185“ до Т-на Міжнар. Реклями гензаступ. РУДОЛЬФ МОССЕ, Варшава, Маршалківська 124.

Оператор Д-р Б. ЗОННЕНШАЙН

орд. у недугах вуха, носа і гортани від 11-6. ЛЬВІВ, вул. Академічна 14. Інґалаторія. Рентген. 2112 4-6

ВЕСНЯНКИ, жовті плями, опалення, усуває під гарантією антикаря Івана Гадебуша „Axela“ — крем 1/2, своїк 2.50 зол., 1/1 своїк 4.50 зол.; до того мило „Axela“ 1 кусн. 1.25 зол. У Львові можна дістати в таких перфумеріях:

Й. Хамш, вул. Сикстуська 2. Ст. Корнес, вул. Галицька 16. Маріївська Перфумерія, Д. Стериберга пл. Маріївська. Й. Енгельгардт, пл. Бернардинська 11 а „Перфумерія під Чорним Псом“, вул. Гродзка 3 та філії: вул. Коперника 21 і Льва Сапги ч. 33. 2182 1-6

ТАБЛЕТКИ МІНЕРАЛЬНІ МУСУЮЧІ ГОНСЕЦЬКОГО

з маркою „K O G U T“

Bilin Ems Karlsbad Kissingen Marienbad Selters Salvator Vichy Wildungen ГОНСЕЦЬКОГО. 2183 1-5

НЕ ЖУРИСЬ ДІВЧИНО! — МАНДІЛЬ направить за 1 зол. кульчик, брошку і перстень відновить а ж дивно! вул. Коперника 14 напроти кіна. 2100

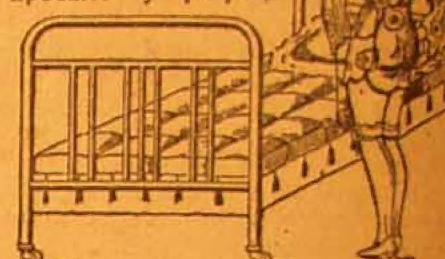
З приводу редукції платні на 15% знизили ми з днем 1. травня ціни МЕБЛІВ всілякого рода на 15%.

Продаємо такі кожному без винятку на рати від 5 пол. почавши.

Меблевий дім „Stevia“ Львів, Брєв. 1901 рівська 3. Тел. 85-92, 31-89. 7-10

ЗЕЛЕМЯНКА, купелі, літниське, при ділі Львів-Лавочне, стація в кісті, серед смерекових лісів, поручає від 15. травня соняшні кімнати з удержанням по знижених цінах. Купелі в соляній лавіано-водоко-бромовій Лікар у літниську — Зголошення приймає: Упрва: Зелемянка, коло Скольного. 2038 4-7

МЕБЛІ ЗАЛІЗНІ та МЕТАЛЕВІ як також санаторіальні урядження — найкорисніше купувати просимо у фабриці

Осип Процко і Син, Львів, вул. Мисловя 23 тел. 87-09.

Подяка.

Отсею дорогою складаю мою ширку та прилюдну подяку Вп. Д-рові Остапоу Прийм. за підковите виділення мене з гітху (гостень) і усунення яростів очеревної при допомозі апарату Пайаййса. — Прикрі болі та домання, які в відчувала, при кожній зміні погоди щедали піковито і я почуваю значне скріплення в пілому організмі.

Львів, 5. червня 1931. Марія Сабат-Свірська, б. артистка поморської опери.

II. рік видання.

КІНО ч. 11. вже появилос в розпродажі. Арт. ПАВЛО ВЕГЕНЕР Верховинцем! Адреса: „КІНО“, ЛЬВІВ, вул. Базарська 8/1. 1-3

ЛІЖКА металеві ВІЗКИ діточі поручає дешево фабричний склад

М. Волковискі

Львів, Коперника 5. Тел. 95-97.

Великий вибір догідні умовини

Присилайте передплату!

Від 25 літ

ФІЛІТ: Львів, вул. Паненська 33. Сосновець, вул. Собіського 7.

ПОРУЧАЄ: КОЛІРОВУ БІТУМІЧНУ ПАНУ „BARWOLIT“

(червона і зелена пана) „BARWOLIT“ не є поверх. фарб, але імпрегнована червоною і зеленою бітуміч. компоа. Колір є тривалий і не змінюється під впливом атмосферичним. Позатим має всі механ. прикмети „KORIOLOT“ у. При покупі просимо пильно звертати увагу на охоронну марку (вірлик) і назви „KORIOLOT“ і „BARWOLIT“.

З найліпшим успіхом уживана

„KORIOLOT“

асілякого рода, також старогонтових „KORIOLOT“ не має в собі смоли, є двічі імпрегнована і тому не треба її смолити при покриттях ані консервації довгі літа. „KORIOLOT“ є відпорний на переносний вогонь, а Товариства Обезпечень прикладають до дахів критих „KORIOLOT-ом“ таку саму премію, як для огнестривалих матеріалів. „KORIOLOT“ виробляє виключно фірма:

ЕМІЛЬ КУЗЬНІЦЬКИЙ Ака. Сп. Фабрика дахової тактури, хемічних продуктів і асфальту Осьвенцім (Галичина). 2037 4-10

„BARWOLIT“

